

Nr 54

Utlåtande i anledning av väckta motioner om möjlighet för försäkringstagare enligt lagen om allmän försäkring att utföra visst arbete under sjukskrivningsperiod, m. m.

Andra lagutskottet har behandlat tre inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nämligen *dels nr I: 629* av fru *Olsson, Elvy*, och herr *Fälldin* samt *nr II: 793* av herr *Nilsson* i Tvärålund, *dels nr II: 222* av herr *Wiklund* i Stockholm.

I motionerna *I: 629* och *II: 793*, vilka är likalydande, har hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla dels om åtgärder för att utsändandet av de speciella blanketter för sjukförsäkringskontroll, som vissa försäkringskassor tillställer sjukanmälda kvinnor, upphör, dels om utfärdande av klarare direktiv i enlighet med vad i motionen anförts».

I motionen *II: 222* har hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville begära en översyn genom sjukförsäkringsutredningen eller på annat sätt av 3 kap. 7 § och i synnerhet 13 § lagen om allmän försäkring i syfte att i fall, som i motionen exemplifieras, ge möjlighet för försäkringstagare att under sjukskrivning eller — i fråga om kvinnor — under graviditet, som åberopas för uppbärande av tilläggssjukpenning, utföra lättare extrauppdrag mot betalning utan att detta medför bortfall av sjukpenningförmåner och åtal för bedrägeri eller osant intygande».

Beträffande de skäl motionärerna anför till stöd för sina yrkanden får utskottet, i den mån redogörelse därför inte lämnas i det följande, hänvisa till motionerna *I: 629* och *II: 222*.

Utskottet har i den ordning 46 § riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttrande över motionen *II: 222* från *riksförsäkringsverket*.

Motionerna

Motionerna I: 629 och II: 793

Den som gjort sjukanmälan till allmän försäkringskassa skall ifylla en sjukförsäkran till ledning för kassan vid dess prövning av frågan om rätt till sjukpenning föreligger. Motionärerna anför att kassan i regel torde anse rätten styrkt genom sådana förklaringar men att kassan för att hindra missbruk av sjukpenningförsäkringen skall utöva kontroll även i annan form. Enligt motionärernas mening använder vissa försäkringskassor därvid en 1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1967. 9 saml. 2 avd. Nr 54*

olämplig kontrollmetod beträffande hemmafruar och även förvärvsarbetande kvinnor. Den åsyftade kontrollmetoden innebär att försäkringskassan tillställer kvinnorna ett formulär, vari de uppmanas att besvara vissa frågor, bland dem huruvida de utför någon av ett antal uppräknade hushållssysslor under sjukskrivningstiden. De uppräknade sysslorna är följande, nämligen sängbäddning, sopning eller dammsugning, damning, inköp av hushållsförnödenheter, matlagning, diskning, tvättning av golv, piskning av mattor, piskning av sängkläder, fönsterputsning, veckotvätt, stortvätt.

Motionärerna anför vidare följande.

Förfarandet att tillsända kvinnor dylika formulär ger anledning att fråga om kassan anser det finnas grund att misstänka att kvinnor skulle missbruka sjukförsäkringen mera än män. Ett stort antal kvinnor har med rätta känt sig diskriminerade. Man kan dessutom ifrågasätta betydelsen av läkarintygen då man använder formulär av ovan nämnt slag. Man måste ju förutsätta att tillåtelse skall finnas för att man, om sjukdomstillståndet medger det, skall kunna utföra enklare sysselsättningar för att hushållet någorlunda skall fungera. Man bör i princip beträffande alla sjukförsäkrade kräva att om läkarintyg föreligger skall man sjukskrivas. Klarare direktiv om detta bör utfärdas.

Motionen II: 222

Motionären anför — efter att ha erinrat om att enligt uppgift en kvinna dömts till ansvar för osant intygande sedan hon underlåtit att till försäkringskassan anmäla ett fyra dagar långt vikariat som hon haft under tid då hon uppbar tilläggssjukpenning i samband med graviditet — att enligt lag och praxis även en rent tillfällig återgång till arbete medför definitiv förlust av tilläggssjukpenning som kvinna åtnjuter under ledighet i samband med barnsörd. Motionären anför vidare följande.

Den i och för sig riktiga tanken bakom denna stränga regel är att kvinnan skall kunna känna ekonomisk trygghet under den senare delen av graviditeten och tiden närmast efter förlossningen och därför kunna i lugn vara arbetsledig för att helt inrikta sig på sitt moderskap.

Det finns emellertid en mängd i fråga om behövlig arbetstid oreglerade arbetsuppgifter mot arvodesersättning utan att anställningsförhållande i egentlig mening föreligger. På grund av den begränsade arbetstid och ringa fysiska prestation dessa uppgifter kräver kan de mycket väl och utan något men för den grupp kvinnor, som här åsyftas, skötas även av dessa kvinnor. Som exempel kan nämnas betalda uppdrag som frivilliga övervakare inom olika sociala vårdområden, andra »korta» eller i varje fall relativt enkla arbetsuppgifter såsom sekreterare-, kassa-, bokförings- eller revisionsuppdrag i det rikt florerande föreningslivet eller inom småföretag, *tillfälliga* insatser som besökare hos sjuka och gamla, tjänst som »dagmammor» m. fl. Dessa uppdrag kräver vanligen endast måttliga eller ringa fysiska arbetsinsatser, särskilt om det är tillfälliga insatser som *ersättare* för andra uppdrags-havare. Oklarhet råder om sådana betalda uppdrag är att anse som »förvärvs-arbete». De kan oftast utan svårighet utföras även av t. ex. en mor, som

sköter sitt nyfödda barn, eller en blivande mor i väntan på sin nära förestående nedkomst.

Motionären anför vidare att under intryck av den inledningsvis nämnda domen uppdragstagare av ovan angivna slag i flera fall avsat sig sina uppdrag. Motionären fortsätter.

Någon annan tolkning av termen »förvärvsarbete» tycks inte finnas än den som sålunda lett till dessa konsekvenser. Åtalet och domen synes redan ha skapat olust och osäkerhet på många håll och motverkat i fråga om tid- och kraftåtgång föga krävande men likväl ofta mycket värdefullt »förvärvsarbete», som borde kunna tillåtas att blivande mödrar utföra utan sjukpenningförlust och utan att lagstiftningens syfte att ge dem skydd och känsla av försörjningstrygghet behövde äventyras. Risken av åtal för osant intygande eller bedrägeri, om sådana kvinnor utför enklare arbetsinsatser mot betalning samtidigt som de uppbär tilläggssjukpenning, tar man självfallet inte, ett förhållande som så småningom kan skapa relativt betydande svårigheter att få dessa ganska omfattande och tämligen viktiga insatser utförda.

Motionären tar även upp till behandling frågan om rätten till sjukpenning vid sjukdom (3 kap. 7 § lagen om allmän försäkring). Motionären erinrar om att i handboken *Hitta rätt i allmän försäkring* anföres att som allmän regel brukar angivas att arbete, som inte har nämnvärd ekonomisk betydelse och som inte menligt påverkar tillfrisknandet, inte utgör hinder för rätt till hel sjukpenning. Han anför härefter bl. a. följande.

Korta eller längre betalda extrauppdrag, som inte är fysiskt ansträngande, torde enligt denna regel kunna utföras utan förlust av sjukpenning. Förutsättningen är dock som redan påpekats tillika, att vederbörlig ersättning för sådant uppdrag inte är av »nämnvärd ekonomisk betydelse». Vad därmed närmare avses torde vara tämligen oklart. Är deltagande i ett par tre sammanträden mot ordinär ersättning att anse som en inkomst av »nämnvärd ekonomisk betydelse»?

Gällande bestämmelser m. m.

Rätt till sjukpenning vid sjukdom

I 3 kap. 7 § lagen om allmän försäkring (LAF) stadgas, att sjukpenning utgår vid sjukdom, som förorsakar nedsättning av arbetsförmågan med minst hälften, samt att såsom sjukdom anses jämväl sådant tillstånd av nedsatt arbetsförmåga, som förorsakats av sjukdom för vilken sjukpenning utgivits och som alltjämt kvarstår efter sjukdomens upphörande. Vidare stadgas, att vid fullständig nedsättning av arbetsförmågan utgives hel sjukpenning och i annat fall halv sjukpenning.

Enligt 8 § samma kapitel skall, om sjukdom kan antagas vara kortvarig vid bedömande huruvida fullständig nedsättning av arbetsförmågan föreligger, särskilt beaktas, huruvida den försäkrade på grund av sjukdomen är urståndsatt att utföra sitt vanliga eller därmed jämförligt arbete. Under

förarbetena till sjukförsäkringslagen uttalades, att sjukdom, för vars botande den sjuke enligt läkares föreskrift bör fullständigt avhålla sig från arbete, bör anses ha förorsakat förlust av arbetsförmågan — medicinsk arbetsförmåga (prop. 1953: 178 s. 183).

Den omständigheten att fullständig nedsättning av arbetsförmågan måste föreligga för att hel sjukpenning skall utgå har i praxis inte medfört att den försäkrade förlorar hel sjukpenning så snart han över huvud ägnar sig åt sysselsättning som har karaktär av arbete. Detta gäller även om viss ekonomisk ersättning lämnas för arbetet.

Med hänsyn till den i motionen II: 222 ställda frågan om deltagande i ett par tre sammanträden mot ordinär ersättning skall anses medföra inkomst av »nämnevård ekonomisk betydelse» och därmed betaga den försäkrade rätten till sjukpenning, må hänvisas till följande avgörande av försäkringsdomstolen den 1 april 1966 (Dnr 340/1965).

En maskinförman C var enligt läkarintyg på grund av skada i högra handen sjukskriven såsom helt arbetsoförmögen tiden 6 november—16 december 1964. Den 12 november 1964 deltog han som ordinarie ledamot i sammanträde med skolstyrelse samt den 23 och 26 i samma månad i ordinarie ledamots frånvaro som suppleant i sammanträde med kommunalnämnd. Vederbörande försäkringskassa fann på grund härav arbetsförmågan inte vara fullständigt nedsatt under ifrågavarande tre dagar och utgav därför för nämnda dagar endast halv sjukpenning. Häröver anförde C besvär hos riksförsäkringsverket under framhållande av att sammanträdena den 12 och 26 november börjat klockan 15 och sammanträdet den 23 november klockan 16. För varje sammanträde hade arvode utgått med 25 kronor. Verket fann inte skäl göra ändring i kassans beslut. I besvär häröver hos försäkringsdomstolen framhöll C att det inte var fråga om sammanträden som pågått under avsevärd dagtid. De hade varit av kortvarig natur och fick närmast anses ha hållits på kvällstid. Försäkringsdomstolen fann med hänsyn till omständigheterna i målet det förhållandet att klaganden, på det sätt som skett, deltagit i kommunala sammanträden den 12, 23 och 26 november 1964 icke böra utgöra hinder för hans rätt till hel sjukpenning under jämväl nämnda dagar.

Vad särskilt angår hushållsarbete må hänvisas till ett tidigare remissyttrande av riksförsäkringsverket till andra lagutskottet, nämligen yttrande den 1 mars 1966 (utlåtande 1966: 47). De motioner, över vilka verket yttrade sig, avsåg lika behandling av män och kvinnor i sjukförsäkringsfrågor. Verket hävdade att — oberoende av om den försäkrade är man eller kvinna — gällande praxis innebär att om den försäkrade på grund av sjukdom är förhindrad att fullgöra sitt förvärvsarbete men likväl i mera betydande utsträckning sköter förekommande sysslor i hemmet blir den försäkrade ej berättigad till hel sjukpenning. Utskottet anförde i sitt av riksdagen godkända utlåtande att tilläggs sjukpenningens uppgift är att vid sjukdom kompensera den försäkrade för utebliven arbetsinkomst och att det med hänsyn härtill synes befogat med en relativt generös bedömning i fråga om

en försäkrads rätt att utan att gå miste om sjukpenning utföra visst arbete i hemmet under sjukdomstid.

I detta sammanhang må även hänvisas till följande dom den 26 juni 1967 av försäkringsdomstolen (Dnr 528/67).

En kvinna A, född 1923, hade ådragit sig brott på högra lårbenshalsen och i anledning härav varit intagen på lasarett den 10 juni—den 29 november 1966. Enligt ett för A sistnämnda dag utfärdat läkarintyg var hon helt sjukskrivnen till och med den 27 december 1966. Vid hembesök den 29 i samma månad för utredning rörande A:s arbetsförmåga framkom bl. a., att A sittande utförde matlagning, diskning och veckotvätt och att hon utförde vissa lättare städningssysslor. Familjen bestod av A och hennes make. Med stöd av den verkställda utredningen nedsattes sjukpenningen från hel till halv från och med den 29 december. A, som den 26 januari 1967 sjukskrivits helt för tiden den 27 december 1966—28 februari 1967, besvarade sig över beslutet och anförde därvid, att hon under fem månader legat på rygg och inte kunnat röra sig och att hon hemsänts från sjukhuset med föreskrift om träning. Hon kunde varken gå eller sitta längre stunder. Hon kunde i hemmet sittande eller gående med käpp utföra de enklaste och lättaste sysslorna.

Riksförsäkringsverket fann att A:s arbetsförmåga även för tid efter den 28 december 1966 måste anses ha varit nedsatt i sådan grad som förutsättes för rätt till hel sjukpenning. Försäkringsdomstolen fann icke skäl föreligga till ändring i detta beslut.

Rätt till tilläggsjukpenning i samband med barnsbörd

I 3 kap. 13 § LAF stadgas, att även om sjukdom som i 7 § sägs icke är för handen, utgår tilläggsjukpenning till kvinnlig försäkrad, som i anledning av barnsbörd avhåller sig från förvärvsarbete. En förutsättning härför är dock att hon omedelbart före nedkomsten eller den beräknade tidpunkten därför under minst tvåhundrajuttio dagar varit placerad i lägst sjukpenningklass nr 3. Sjukpenningen utgår tidigast från och med den sextionde dagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och senast från och med förlossningsdagen så länge kvinna utan avbrott avhåller sig från förvärvsarbete, dock högst för etthundraåttio dagar. Från och med den trettionde dagen efter förlossningsdagen utgår sjukpenning endast om kvinnan har eller på grund av sjukdom är förhindrad att ha barnet i sin vård.

Beträffande tillkomsten av rätten till tilläggsjukpenning i samband med barnsbörd må hänvisas till SOU 1954: 4 och prop. 1954: 144.

I ett interpellationssvar i andra kammaren den 14 december 1964 framhöll chefen för socialdepartementet att det i den här aktuella lagbestämmelsen uppställda kravet på sammanhängande ledighet upprätthållits strikt i rättspraxis. Han yttrade vidare bl. a. följande.

Det är väsentligen två skäl som föranlett lagstiftaren att uppställa kravet på sammanhängande ledighet. För det första har man ansett att en uppdelning av havandeskapsledigheten på flera perioder skulle kunna äventyra

moderskapsförsäkringens av arbetarskyddssynpunkter förestavade syfte att bereda kvinnan en tids ledighet från det dagliga arbetet utom hemmet. Även för barnets del är det angeläget att kvinnan kan stanna hemma under den allra första delen av dess levnad. För det andra har regeln ansetts motiverad av administrativa skäl, främst hänsynen till kontrollmöjligheterna.

Det är inte svårt att påvisa fall, där det kan synas hårt att en kvinna förlorar rätten till tilläggssjukpenning på grund av att hon tillfälligt återupptar sitt förvärvsarbete. Gränsfall, där lagtillämpningen kan verka onödigt hård, uppkommer emellertid vare sig man — som sker f. n. — överhuvudtaget inte medger något avbrott i havandeskapsledigheten eller i stället väljer att tillåta avbrott på t. ex. högst 7 eller högst 14 dagar. Problemen sammanhänger inte med att gränsen är snäv utan med att den är fast. Alternativet till en fast gräns är en ordning, där de tillämpande organen får göra en fri skälighetsprövning från fall till fall. En sådan ordning skulle emellertid lätt kunna leda till en splittrad och godtycklig rättstillämpning. På längre sikt skulle det också vara risk för en inte önskvärd uppluckring av själva principen om sammanhängande ledighet.

Vid 1965 års riksdag väcktes motioner avseende 3 kap. 13 § LAF med yrkande om utredning av frågan om möjligheterna att medge förvärvsarbete i begränsad utsträckning i samband med barnsörd utan förlust av tilläggssjukpenningen. Andra lagutskottet anförde i sitt av riksdagen godkända utlåtande (nr 37) följande.

Utskottet vill understryka vikten av att de skyddssynpunkter, som anlades vid införandet av reglerna om tilläggssjukpenning för blivande och nyblivna mödrar, upprätthålles. I princip bör alltså ledighet i samband med barnsörd vara sammanhängande. I den mån den nuvarande fasta regeln skapar irritation och leder till för de försäkrade svårförståeliga resultat, synes det i stor utsträckning bero på bristande kunskap om regelns innehåll. Detta förhållande bör kunna avhjälpas genom ökad upplysning, bl. a. i samband med anmälan till försäkringskassa. Enligt utskottets mening kan det emellertid vara befogat att undersöka huruvida man — utan att äventyra skydds- och vårdintressena samt med beaktande av administrativa hänsyn — kan tillåta en uppmjukning av den nuvarande regeln. Utskottet syftar här på sådana fall som gäller enstaka kortare avbrott i ledigheten, t. ex. för att tillgodose tillfälliga behov av arbetskraft.

Ifrågavarande motioner har som följd av skrivelse från riksdagen i ämnet av Kungl. Maj:t överlämnats till familjepolitiska kommittén, vars arbete fortfarande pågår (se delbetänkandet Barnbidrag och familjetillägg, SOU 1967: 52).

Tolkingen av begreppet förvärvsarbete i 3 kap. 13 § LAF aktualiserades i ett den 18 november 1966 av försäkringsdomstolen i plenum avgjort mål (se Tidskrift för allmän försäkring 1966 s. 691). En av ledamöterna uttalade, med instämmande av sex av de tio övriga ledamöterna, till utveckling av sin mening följande.

När man går att bestämma begreppet förvärvsarbete enligt 3 kap. 13 § lagen om allmän försäkring, står det å ena sidan klart, att varje syssel-

sättning i arbetslivet, som har nämnvärd ekonomisk betydelse för den försäkrade, måste betecknas som sådant. Om vederbörande under en väsentlig del av dagen är sysselsatt med inkomstbringande arbete måste således detta betaga henne rätten till tilläggssjukpenning. Å andra sidan kan inte varje obetydlig arbetsinsats betecknas som förvärvsarbete, även om någon ersättning skulle utgå. Som exempel på sådan ringa arbetsinsats, som icke kan betecknas som förvärvsarbete och som icke bör medföra att tilläggsjukpennigen skall upphöra att utgå, kan nämnas hjälp med barnpassning åt annan eller någon eller några timmars bistånd i det ordinarie eller i tillfälligt arbete, om hjälpen eller biståndet lämnas vid något enstaka tillfälle.

Indragning eller nedsättning av sjukförsäkringsersättning

Ersättning enligt lagen om allmän försäkring må indragas eller skäligen nedsättas bl. a. om den som är berättigad till ersättningen vägrar att underkasta sig undersökning av läkare eller att följa läkares föreskrifter eller eljest gör sig skyldig till grov ovarsamhet ur hälsosynpunkt eller medvetet eller av grov vårdslöshet lämnar oriktig eller vilseledande uppgift angående förhållande, som är av betydelse för rätten till ersättning (20 kap. 3 § c) och d) LAF).

Sjukförsäkringsbedrägeri m. m.

Icke sällan förekommer, att försäkrade åtalas för sjukförsäkringsbedrägeri, d. v. s. bedrägeri som en försäkrad i försäkringskassa begått mot kassan i syfte att orättmätigt utfå sjukpenning eller viss annan ersättning (se statistik i Tidskrift för allmän försäkring 1967 s. 15). I 9 kap. 1 § brottsbalken stadgas att den som medelst vilseledande förmår någon till handling eller underlåtenhet, som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den vilseledde eller någon i vars ställe denne är, dömes för *bedrägeri* till fängelse i högst två år. Olika typer av bedrägerikonstruktioner på det här aktuella området förekommer i praxis. Ett typfall är att den försäkrade vilseleder försäkringskassan rörande arbetsförmågan antingen genom positiva åtgärder eller underlåtenhet att upplysa. För att åtal för bedrägeri skall bifallas är det inte tillräckligt att de tre rekvisiten vilseledande, en därav orsakad disposition och en av denna disposition följande förmögenhetsöverföring är uppfyllda. Det krävs även att det subjektiva rekvisitet är uppfyllt, det vill säga att den försäkrade haft uppsåt att bedraga försäkringskassan. Det kan ofta vara svårt att avgöra, huruvida rätt till sjukpenning föreligger i det konkreta fallet. Under sådana omständigheter måste beaktas den åtalades invändning, att han trots sig ha haft rätt till sjukpenning. I varje fall är en sådan invändning svår att motbevisa. Man har då att göra med det fall, att den åtalade varit okunnig eller missförstått de lagrum som reglerar rätten till sjukpenning. Frågan om betydelsen av dylik s. k. rättsvillfarelse är omstridd bland rättsvetenskapsmännen. Svensk rättspraxis torde emellertid leda till att om den åtalade, låt vara felaktigt,

trott sig berättigad till sjukpenning, utesluter detta uppsåt och följaktligen ansvar för bedrägeri (betr. de här återgivna uppgifterna om det subjektiva rekvisitet se Sv. JT. 1963 s. 321 f., se vidare beträffande sjukförsäkringsbedrägeri a.a. 1964 s. 204, 648, 652 och 655).

De medlemsintyg — Försäkrans S 1, S 1 H och i vissa fall S 2 — som inges till försäkringskassan av den försäkrade i samband med sjukdom och för vilka närmare redogöres i det följande innehåller en försäkrans på heder och samvete att lämnade uppgifter är fullständiga och sanningsenliga, vilken försäkrans skall undertecknas av den försäkrade. I 15 kap. 10 § brottsbalken straffbelägges såsom *osann försäkrans* gärningar, som består i att någon i skriftlig utsaga, som jämlikt lag eller författning avgives under edlig förpliktelse eller på heder och samvete eller under annan dylik försäkrans, lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen, om åtgärden innebär fara i bevishänseende. Om sådan gärning sker av grov oaktsamhet dömes för *vårdslös försäkrans*. I rättspraxis har oriktiga uppgifter, avgivna på heder och samvete i medlemsintyg, föranlett ansvar för osann försäkrans (se Sv. JT. 1961 rf. s. 81 och 1963 s. 343). I allmänhet torde dock, i de fall då den försäkrade fälles till ansvar för bedrägeri, den osanna försäkrans konsumeras av bedrägeribrottet.

Betydelsen av läkarintyg vid sjukdom

I motionerna I: 629 och II: 793 framföres yrkande av innehåll, att »klara-re direktiv» bör utfärdas om att sjukskrivning i princip bör ske om läkarintyg föreligger.

Försäkringsdomstolen har den 24 februari i år avgjort ett nedan refererat mål, som berör den av motionärerna aktualiserade frågan (se Tidskrift för allmän försäkring 1967 s. 264). Först må erinras om att enligt 18 kap. 12 § LAF skall hos allmän försäkringskassa vara anställd bl. a. en eller flera förtroendeläkare, som har att tillhandagå kassan i frågor, som kräver medicinsk sakkunskap, och skall främja samarbetet mellan kassan och inom dess område verksamma läkare.

Fru A, som tillhörde sjukpenningklass nr 1 och som meddelats frivillig sjukpenningförsäkring för erhållande av sjukpenningtillägg med sju kronor för dag, hemställde i anledning av sjukdom, som enligt intyg av överläkare vid lasarett medfört hel arbetsoförmåga under tiden 21 juni—3 augusti 1965, om sjukpenning och sjukpenningtillägg för denna tid. *Försäkringskassan* tillerkände A endast halv sjukpenning och halvt sjukpenningtillägg för den angivna tiden under åberopande av att förtroendeläkare hos kassan i utlåtande den 22 juli 1965 funnit den sjukdom (stortåfraktur) som föranlett sjukskrivningen icke utgöra helt arbetshinder för A. Under rättelse härom lämnades A den 30 juli 1965. Över beslutet anförde A besvär hos riks-försäkringsverket med yrkande om hel sjukpenning och helt sjukpenningtillägg. A framhöll till stöd för sitt yrkande, att hon i enlighet med läkarens föreskrift avhållit sig från arbete under ifrågavarande tid. *Riks-försäkringsverket* fann, att A:s arbetsförmåga under ifrågavarande tid icke kunde anses ha varit fullständig nedsatt.

Sedan A fullföljt talan yttrade *försäkringsdomstolen* i sin dom följande: Av handlingarna i målet framgår att A av läkare sjukskrivits för tiden 21 juni—3 augusti 1965 samt att sjukdomen angivits orsaka fullständig nedsättning av A:s arbetsförmåga. Domstolen finner att A icke förrän sjukskrivningstiden var i det närmaste slut haft anledning ifrågasätta riktigheten av läkarens bedömning angående nedsättningen i hennes arbetsförmåga samt att ej heller i övrigt förhållande framkommit som utgör skäl för att icke hel sjukpenning och helt sjukpenningtillägg skall utgivas för ifrågavarande tid.

En av domstolens ledamöter var av skiljaktig mening.

Försäkringskassornas sjukkontroll

Riksförsäkringsverket behandlar i ett den 20 december 1966 utfärdat cirkulär (nr 19/1966) frågan om sjukkontrollen efter sjukförsäkringsreformens ikraftträdande den 1 januari 1967. I cirkuläret anföres, att reformen kan antas medföra ett ökat behov av närmare kontakt med sjukfallen och att försäkringskassorna för detta ändamål måste intensifiera sjukkontrollverksamheten. Sjukkontroll definieras som åtgärder vilka försäkringskassa vidtar för att få underlag för en riktig utbetalning av sjukpenning. De åtgärder som i detta hänseende främst bör komma i fråga är följande, nämligen infordrande av Försäkrans S 1 resp. Försäkrans S 1 H, infordrande av läkarintyg, genomgång av sjukfallsregister, förfrågan hos arbetsgivare, överenskommelse med vissa arbetsgivare om sjuk- och friskanmälan genom arbetsgivarens försorg, infordrande av Försäkrans S 2 samt extern sjukkontroll.

Beträffande de olika typer av *Försäkrans*, som sålunda skall användas vid sjukkontrollen, må nämnas följande. Till varje sjukanmäld skall över-sändas dels ett meddelande, *upplysningar till sjukanmäld försäkrad*, dels blankett till Försäkrans S 1 eller Försäkrans S 1 H. Den senare blanketten avser framför allt kvinnor, som tillhör den s. k. hemmafruförsäkringen. I Försäkrans S 1 och S 1 H skall lämnas vissa personuppgifter, uppgift om sjukdomen och om önskad utbetalningsform för sjukhjälp samt uppgift om hur länge den försäkrade avhållit sig från arbete antingen »fullständigt» eller »ej fullständigt men minst till hälften». Försäkrans S 1 är mer omfattande än S 1 H; i S 1 efterfrågas även uppgifter som är av betydelse för den s. k. fridagsregeln och för de regler som har samband med huruvida dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa utgår. På blanketten finns utrymme för lämnande av »särskilda upplysningar».

Blankett till Försäkrans S 2 har samma innehåll för alla försäkrade. Försäkrans, som skall avges på heder och samvete, skall innehålla förutom personuppgifter endast om hur länge den försäkrade antingen »fullständigt» eller »ej fullständigt men till minst hälften» avhållit sig från arbete. I riks-

försäkringsverkets cirkulär anföres beträffande infordrande av Försäkran S 2 följande.

Försäkran S 2 bör stickprovsvis infordras såväl under pågående sjukskrivning som i anslutning till friskskrivning — innan utbetalning av sjukpenning sker. Den grupp av försäkrade som därvid främst bör komma i fråga är egna företagare, speciellt med hänsyn till svårigheten att beträffande dem kunna utnyttja annan effektiv kontrollmetod. Även från hemmafruar kan det vara befogat att — med samma motivering — stickprovsvis infordra Försäkran S 2. Vidare är det lämpligt att använda Försäkran S 2 i fall då arbetsoförmågan förändras från hel till halv eller tvärtom.

Försäkran S 2 bör alltid infordras i fall, när behov föreligger att kontrollera att försäkrad inte utför eller utfört arbete i sådan omfattning att fråga kan uppkomma om nedsättning eller indragning av sjukpenningen.

Vid blankett till Försäkran S 2 fogas ett meddelande till den försäkrade av innehåll att försäkringskassan ansett erforderligt, att försäkran avges för prövning av rätten till sjukpenning.

I fråga om såväl Försäkran S 1 och S 1 H som Försäkran S 2 skall den försäkrade på heder och samvete intyga att de lämnade uppgifterna är fullständiga och sanningsenliga.

Information till de försäkrade

Beträffande sjukpenning vid sjukdom

Några centrala anvisningar från riksförsäkringsverket eller annan myndighet, om i vilken utsträckning den försäkrade får utöva uppdrag eller ägna sig åt annan verksamhet under sjukdom utan att verksamheten medför förlust av sjukpenning, har inte utfärdats. I den våren 1965 genom socialdepartementets försorg utgivna informationsbroschyren *Din rätt till trygghet* anges, att en förutsättning för hel sjukpenning är att man helt avhåller sig från arbete. Vidare understrykes i ett särskilt avsnitt under rubriken *Ni måste följa reglerna*, att om den försäkrade enligt läkarintyg är helt oförmögen till arbete betyder detta att han måste avhålla sig från allt arbete, om hel sjukpenning skall kunna utgå. Ytterligare anges bl. a., att den som utför arbete under sjukskrivningstiden i strid med vad han uppgett till försäkringskassan eller som lämnar oriktiga uppgifter i andra avseenden kan förlora förmånerna och riskerar i vissa fall åtal. Den av riksförsäkringsverket i januari 1967 utgivna broschyren *Den allmänna sjukförsäkringen*, som tillställts de försäkrade, innehåller i förevarade avseende upplysningar av exakt samma innehåll som den tidigare utgivna broschyren.

På baksidan av det meddelande (upplysningar till sjukanmäld försäkrad) som enligt vad som sagts i föregående avsnitt översändes till den försäkrade samtidigt med blankett till Försäkran S 1 eller S 1 H finns bestämmelser om rätt till sjukpenning. Såvitt här är av intresse redogöres först i korthet för lagens bestämmelser om förlust eller nedsättning av arbetsförmågan

som grund för rätt till sjukpenning. Vidare upplyses att med förlust eller nedsättning av arbetsförmågan jämföras, att den sjuke till följd av sjukdomen helt eller till minst hälften måste avhålla sig från arbete. Härefter anföres, såvitt här är av intresse, ytterligare följande.

Beträffande Försäkran S 1:

Den som under sjuktid utfört visst arbete och är osäker på hur detta påverkar rätten till sjukpenning, kan på blanketten under »Särskilda upplysningar» lämna närmare uppgift om arbetets omfattning.

Beträffande Försäkran S 1 H:

Utförande av hushållsgöromål under sjukskrivningstid kan påverka rätten till sjukpenning. Det är därför viktigt att kvinna, som under pågående sjukskrivning utfört hemsysslor, beaktar detta arbete då hon på blanketten lämnar uppgift om i vilken utsträckning hon på grund av sjukdomen måst avhålla sig från arbete. Den som är tveksam kan på blanketten under »Särskilda upplysningar» redogöra för det utförda arbetet.

Såvitt avser rätten för sjukskriven husmor att utföra arbete i hemmet anförde *chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling*, i svar på en enkel fråga i andra kammaren den 30 november 1965 bl. a. följande.

Det är otvivelaktigt ett önskemål att de försäkrade i så stor utsträckning som möjligt på förhand kan få exakta upplysningar om innebörden av gällande bestämmelser. Vissa begränsade hushållssysslor anses i praktiken kunna förenas med rätt till hel sjukpenning. Frågan om upplysningar beträffande omfattningen av det hushållsarbete, som kan anses förenligt med hel sjukpenning, har övervägts bl. a. i samband med utarbetande av broschyren om sjukförsäkringen. Det ligger i sakens natur att det knappast är möjligt att ge exakta anvisningar. Förhållandena kan variera starkt och bedömningen bör ske med hänsyn till samtliga omständigheter i det enskilda fallet.

Beträffande tilläggssjukpenning vid havandeskap

I de båda broschyrerna *Din rätt till trygghet* och *Den allmänna sjukförsäkringen* lämnas upplysning om förmåner vid havandeskap. Under rubriken *Att observera* anföres i en särskild punkt följande: »Även tillfällig återgång till arbetet, om så bara för en dag under den tid Ni har tilläggssjukpenning vid barnsbörd, medför att förmånen inte kan erhållas för den återstående tiden.» Såsom riksförsäkringsverket upplyser i sitt remissyttrande görs samma påpekande i meddelande, som tillställs varje kvinna, som hos försäkringskassa gjort anmälan om att hon önskar uppbära tilläggssjukpenning i samband med barnsbörd.

Remissyttrande

Riksförsäkringsverket avstyrker bifall till motionen II: 222. Såsom grund härför åberopas dels att genom den ovan i avsnittet om rätt till sjukpenning vid sjukdom relaterade domen av försäkringsdomstolen den 1 april 1966

praxis beträffande tillämpningen av 3 kap. 7 § lagen om allmän försäkring utvecklats i den riktning som åsyftas i motionen, även om någon klar rättspraxis ännu inte föreligger på det aktuella området, och dels att frågan om översyn av bestämmelserna i 3 kap. 13 § samma lag överlämnats till familjepolitiska kommittén.

I sitt yttrande anför riksförsäkringsverket bl. a. följande, efter att ha redogjort för innehållet i reglerna i lagen om allmän försäkring, om rätt till sjukpenning vid sjukdom, som förorsakar nedsättning av arbetsförmågan (3 kap. 7 och 8 §§).

För rätt till hel sjukpenning förutsättes sålunda enligt lagen att den försäkrade avhåller sig från arbete och att anledningen därtill är sjukdom. Enligt rättspraxis äger emellertid även den som är sjukskriven som helt arbetsförmögen rätt att utföra ett visst mått av arbete utan att därigenom gå förlustig rätten till hel sjukpenning. I vilken mån arbete må utföras utan att rätten till hel sjukpenning förloras måste prövas från fall till fall. Såsom allmän regel kan — som motionären angivit — sägas, att arbete som inte har nämnvärd ekonomisk betydelse och som inte menligt påverkar tillfrisknandet, inte utgör hinder för rätt till hel sjukpenning.

I yttrandet framhåller riksförsäkringsverket vidare bl. a. att den omständigheten, att försäkrad åtalats för bedrägeri eller osant intygande har för-
anletts inte av utformningen av de i motionen berörda lagrummen utan av att vederbörande underlåtit att i den försäkran för erhållande av sjukpenning, som skall lämnas till försäkringskassan, ange de verkliga förhållandena.

Utskottet

I förevarande ärende behandlas vissa frågor, som har samband med rätten till sjukpenning, då den försäkrade under sjukdom eller under ledighet vid barnsbörd i viss utsträckning utför arbete.

Utskottet tar först upp den i motionen II: 222 behandlade frågan i vad mån kvinnlig försäkrad som i samband med barnsbörd åtnjuter tilläggs-sjukpenning har rätt att avbryta ledigheten utan att för den följande tiden gå miste om tilläggs-sjukpenning. Enligt gällande regler har kvinna rätt till sjukpenning om hon minst 270 dagar före nedkomsten eller den beräknade tiden härför varit placerad i sjukpenningklass, som medför rätt till tilläggs-sjukpenning. Sjukpenningen utgår under en tid av 180 dagar men endast under förutsättning att kvinnan utan avbrott avhåller sig från förvärvsarbete. Bryter hon mot detta villkor förlorar hon tilläggs-sjukpenningen för resten av ersättningstiden. Motionären ifrågasätter om inte i vissa fall ett tillfälligt avbrott i ledighetsperioden bör vara tillåtet utan att tilläggs-sjukpenning för återstående tid förloras. I motionen åberopas ett fall där en sjuksköterska, som var ledig i anledning av barnsbörd, på begäran av

läkare åtog sig fyra dagars tjänstgöring, varigenom hon gick miste om rätten till fortsatt tilläggssjukpenning. Motionären yrkar översyn av ifrågasvarande regel, vilken finns upptagen i 3 kap. 13 § lagen om allmän försäkring.

Vid 1965 års riksdag behandlades frågan. Riksdagen uttalade att det kunde vara befogat att undersöka om man — utan att äventyra de skydds- och vårdintressen som ligger bakom lagstiftningen samt med beaktande av administrativa hänsyn — kunde tillåta en uppmjukning av de nuvarande reglerna. Riksdagen syftade på sådana fall som gällde enstaka kortare avbrott i ledigheten, t. ex. för att tillgodose tillfälliga behov av arbetskraft. Kungl. Maj:t har sedermera uppdragit åt familjepolitiska kommittén att utreda frågan. Med hänsyn härtill anser utskottet, att det inte finns skäl till något riksdagens initiativ.

I motionen II: 222 tas även upp ett annat spörsmål. Motionären hävdar att det är oklart i vad mån arvoderade extrauppdrag får utföras under sjuk-skrivningsperiod utan förlust av sjukpenning. Då den som är sjukpenning-försäkrad drabbas av sjukdom, som förorsakar nedsättning av hans arbetsförmåga med minst hälften, är han i princip berättigad till sjukpenning. Vid förlust av hela arbetsförmågan utgår hel sjukpenning och i annat fall halv sjukpenning. Dessa regler finns i 3 kap. 7 § lagen om allmän försäkring. Om sjukdomen kan antas vara kortvarig skall enligt 8 § i samma kapitel vid bedömningen huruvida fullständig nedsättning av arbetsförmågan föreligger särskilt beaktas, om den försäkrade inte kan utföra sitt vanliga arbete eller arbete som är jämförligt med detta. Enligt motionärens mening bör de bestämmelser, som reglerar rätten till sjukpenning, vara så liberala, att de försäkrade i praktiken inte hindras att utöva samhällsnyttiga extrauppdrag, då de är sjuka och uppbär sjukpenning. Som exempel på sådana uppdrag anges i motionen uppdrag som övervakare inom olika sociala vårdområden, tillfälliga insatser som besökare hos sjuka och gamla eller som dagmammor samt sekreterar-, kassa-, bokförings- eller revisionsuppdrag i föreningslivet eller inom småföretag. Motionären hemställer att riksdagen skall begära en översyn av bestämmelserna i syfte att extrauppdrag i viss utsträckning skall få utföras utan att detta medför förlust av sjukpenning.

Såsom framgår av det redan anförda är vid sjukdom rätten till sjukpenning anknuten inte till minskning eller förlust av förvärvsinkomst utan till nedsättning i arbetsförmågan. Syftet med sjukpenningen är dock, om man bortser från den s. k. hemmafruförsäkringen, att bereda de försäkrade i de vanligaste inkomstlägena en relativt god kompensation som står i relation till den förlorade förvärvsinkomsten. I sjukförsäkringspraxis har detta fått betydelse så till vida, att frågan om rätten till sjukpenning påverkas av om den försäkrade under sjukperiod utför arbete av ekonomisk betydelse. Av-

görande är dock inte om i det konkreta fallet kontant ersättning utgår för arbetet. Det nu sagda gäller även i fråga om sådana offentliga och enskilda uppdrag, som åsyftas i motionen II:222. Den omständigheten att arvode utgår synes dock kunna påverka bedömningen av frågan om sjukpenning bör utgå, nämligen i de fall då vid inplaceringen av den försäkrade i sjukpenningklass, hänsyn har tagits till att han har kontinuerliga inkomster av uppdrag; om den försäkrade i sådana fall uppbär såväl arvode som sjukpenning innebär det, att han får en form av dubbelkompensation. Det primära är emellertid att han genom utövandet av uppdraget bevisar att han har kvarstående arbetsförmåga.

Motionen II:222 syftar till att det genom uttrycklig författningsreglering skall fastslås vilka uppdrag som kan tillåtas under sjukdom utan förlust av sjukpenning och utan att den försäkrade blir föremål för åtal. Det ligger i sakens natur, att det skulle bereda betydande svårigheter att i lagform närmare ange vilken verksamhet som får utövas i de fall som åsyftas av motionären. Den mångskiftande verksamhet som förekommer på området går inte att beskriva i några kortfattade termer. Framför allt torde emellertid svårighet föreligga att anlita den metod som motionären förordar på grund av att nedsättningen av arbetsförmågan måste bedömas såväl med utgångspunkt från den sjukdom som den försäkrade lider av som den försäkrades yrke. Det sagda innebär således i praktiken att utövandet i en bestämd omfattning av visst slag av uppdrag för en försäkrad inte bör medföra förlust eller reduktion av sjukpenning men för en annan försäkrad kan utgöra ett uppenbart kriterium på att han inte har rätt till sådan ersättning. I detta sammanhang måste även påpekas, att det ofta förekommer, att läkare föreskriver eller rekommenderar att patienten under sjukskrivningen bör ägna sig åt viss aktivitet. Verksamhet som utövas i enlighet med sådana anvisningar av läkare måste självfallet tolereras i betydande utsträckning utan förlust av sjukpenning. Då således frågan om nedsättningen av arbetsförmåga i väsentlig utsträckning är beroende av en bedömning av förhållandena i det enskilda fallet, anser utskottet det inte vara möjligt att på ett tillfredsställande sätt lösa det aktuella problemet på den väg som här förordats. För övrigt skulle, oavsett hur preciserade regler som uppställs, gränsdragningsproblem uppstå. De skäl som här anförts i fråga om möjligheterna att lagstiftningsvägen närmare precisera innehållet i 3 kap. 7 § lagen om allmän försäkring gäller i väsentliga avseenden även tolkningen av begreppet förvärvsarbete i den bestämmelse — 13 § i samma kapitel — som avser kvinnors rätt till tilläggssjukpenning i samband med barnsörd; enligt motionärens mening bör översynen avse även denna fråga. På grund av det anförda kan utskottet inte tillstyrka en sådan översyn av de båda lagrummen som motionären begärt. För lösning av de konkreta problem, som uppstår för försäkringskassorna, får ledning i första hand sökas i den rättspraxis, som finns på området och som

efterhand får större omfattning. Utskottet vill även framhålla, att centrala anvisningar som grundar sig på rättspraxis och annat tillgängligt material, självfallet skulle vara av värde för de tillämpande myndigheterna.

I anledning av vad motionären anfört av innebörd, att det är otillfredsställande, att en sjukskriven försäkrad riskerar åtal även om han ägnar sig åt sådan samhällsnyttig verksamhet som åsyftas i motionen, vill utskottet hänvisa till remissyttrande av riksförsäkringsverket. I detta uttalas, att den omständigheten, att försäkrad åtalats för bedrägeri eller osant intygande har föranletts inte av utformningen av de i motionen berörda lagrummen utan av att vederbörande underlåtit att i den försäkran för erhållande av sjukpenning, som skall lämnas till försäkringskassan, ange de verkliga förhållandena. Utskottet vill tillägga, att det är ytterst önskvärt att de försäkrade — i samband med sjukskrivning och då i andra sammanhang redogörelse lämnas för sjukförsäkringen — får klagörande och lättfattlig information om att de har en mycket långtgående upplysningsplikt gentemot försäkringskassorna.

I motionerna I: 629 och II: 793 påtalar motionärerna att en del försäkringskassor i vissa fall använder en olämplig metod vid sin sjukskrivningskontroll. Metoden innebär, att kvinnor som sjukanmält sig till kassan tillställs ett formulär, vari de uppmanas att lämna svar på om de under sjukperioden utför någon eller några särskilt angivna hemsysslor. Motionärerna menar att kvinnor som blivit utsatta för kontrollmetoden känt sig diskriminerade eftersom användandet av metoden kan tolkas som om kvinnor i större utsträckning än män kan misstänkas för att missbruka sjukförsäkringen. Åtgärder bör vidtas som hindrar att kontrollmetoden brukas i fortsättningen.

De allmänna försäkringskassorna har konstruerats som självständiga juridiska personer. Inom sjukförsäkringen har de ställning av försäkringsgivare med eget ekonomiskt ansvar för försäkringsrörelsen. Riksförsäkringsverket utövar tillsyn över kassorna och dessa skall ställa sig verkets anvisningar till efterrättelse. I anvisningar, som nyligen utfärdats, rekommenderas kassorna att vid sin sjukkontroll använda främst vissa uppräknade metoder. Den i motionerna kritiserade kontrollmetoden finns inte upptagen i cirkuläret. Detta hindrar emellertid inte att kontrollmetoden eller andra sådana, som inte upptagits i cirkuläret, används av försäkringskassor som så önskar. I samband med sjukförsäkringsreformen förra året framhöll utskottet, att borttagandet av karensdagarna otvivelaktigt skulle medföra behov av en effektivare kontroll vid korttidssjukdom. Såsom framgår av nämnda cirkulär möter sjukkontrollen speciella problem i fråga om egna företagare och hemmafruar. Den här aktualiserade kontrollmetoden får enligt utskottets mening godtas som ett led i kassornas kontrollverksamhet. Med hänsyn härtill och då de lokala förhållandena, personaltillgången och

andra omständigheter skiljer sig så mycket mellan olika kassor att sjukkontrollen icke i detalj kan regleras centralt kan utskottet inte finna att motionsyrkandet bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Vad slutligen angår ett i motionerna I: 629 och II: 793 framställt yrkande om utfärdandet av sådana direktiv för försäkringskassorna, att sjukskrivning i princip skall ske då läkarintyg föreligger, delar utskottet motionärernas mening att en läkares bedömning av nedsättningen i en persons arbetsförmåga som regel måste tillmätas avgörande betydelse. Då det gäller den rent medicinska prövningen måste försäkringskassorna helt förlita sig på utlåtande av vederbörande läkare och på den ytterligare medicinska utredning, som kan bli tillgänglig genom vederbörande förtroendeläkares försorg. Det sagda hindrar emellertid inte att utrymme finns för en självständig prövning från kassornas sida. En sådan prövning kan bli aktuell exempelvis i fall, då en person, som enligt läkarintyg är arbetsoförmögen för avsevärd tid, under sjukperioden visar sig utföra arbetsprestationer, som strider mot innehållet i intyget. I dylika fall finns möjlighet för kassan att genom förtroendeläkaren få till stånd en ny medicinsk bedömning av den försäkrades arbetsförmåga. På grund av det nu anförda kan utskottet inte biträda motionärernas yrkande i förevarande hänseende.

Utskottet hemställer,

A. att motionerna I: 629 och II: 793 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

B. att motionen II: 222 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 november 1967

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herr Strand (s), fru Carlqvist (s), herrar Lars Larsson (s) Hübinette (h), fru Hamrin-Thorell (fp), herrar Eric Carlsson (cp)*, Edström (fp)*, Wanhainen (s)*;

från andra kammaren: herrar Lundberg (s), Rimmerfors (fp)*, fröken Sandell (s), herrar Wiklund i Stockholm (fp), Gomér (cp), fru Svensson (s), herrar Ringaby (h)* och Göransson (s)*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer

Vid utskottets hemställan under A.

av fru *Hamrin-Thorell* (fp) och herr *Gomér* (cp).

Vid utskottets hemställan under B.

av herrar *Lundberg* (s), *Rimmerfors* (fp), *Wiklund* i Stockholm (fp) och *Gomér* (cp), vilka ansett,

dels att det avsnitt i utskottets yttrande som börjar på s. 14 med orden »Motionen II: 222 syftar» och slutar på s. 15 med orden »gentemot försäkringskassorna» bort ersättas av text med följande lydelse:

Motionen II: 222 syftar till att nuvarande regler om rätt till sjukpenning vid sjukdom skall ses över så att det blir möjligt att i större utsträckning än vad som för närvarande är fallet avgöra vilka uppdrag som är tillåtna utan förlust av sjukpenning och utan att den försäkrade behöver riskera åtal. Enligt utskottets mening skulle det visserligen möta svårigheter att i detalj ange vilken verksamhet som får utövas i de fall som åsyftas av motionären, men det synes likväl vara möjligt att författningsvägen skapa större klarhet för de försäkrade i denna fråga. En översyn i detta syfte av 3 kap. 7 § lagen om allmän försäkring bör komma till stånd. Vid denna översyn bör det övervägas om läkare lämpligen bör åläggas att vid sjukskrivning av en patient i princip ange om och i vad mån patienten får ägna sig åt verksamhet som har karaktär av arbete. Verksamhet som i sådana fall utövas inom ramen för vad läkaren föreskrivit bör inte utgöra hinder för rätt till sjukpenning. I detta sammanhang vill utskottet ytterligare framhålla följande. Det är självklart, att de försäkrade skall erhålla så utförlig och lättfattlig information som möjligt om sina rättigheter och förpliktelser enligt lagen om allmän försäkring. En särskild informationsfolder, som riktar sig till de försäkrade och som innehåller en lättläst sammanställning av rättspraxis på det här behandlade området, bör snarast sammanställas. I foldern bör även med större eftertryck än vad som är fallet i nu existerande upplysningsmaterial framhållas det angelägna i att den försäkrade håller försäkringskassan informerad om verksamhet av någon betydelse, som den försäkrade utför under sjukskrivning, och om förhållanden i övrigt som kan påverka rätten till sjukpenning. Vad utskottet sålunda anfört bör bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.

dels att utskottet bort hemställa,

1. att riksdagen i anledning av motionen II: 222 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte ge till känna vad utskottet anfört om översyn av 3 kap. 7 § lagen om allmän försäkring och om utgivande av en informationsfolder; samt

2. att motionen II: 222, i den mån den icke besvarats genom vad utskottet under 1. hemställt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.